

”Sverige missar läkemedelsbesparing”

Foto: Pontus Lundahl/TT

Exemplet Danmark visar att svensk vård kan spara många miljoner genom att underlätta för handeln och göra smartare upphandlingar. Det skriver Fredrik Skepp, vd för Läkemedelshandlarna i Sverige.

Publicerad 2020-01-21

DEBATT | LÄKEMEDEL

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna.

Dansk vård har sparat nästan 840 miljoner danska kronor tack vare priskonkurrens på läkemedelsmarknaden, visar en ny dansk studie som presenteras i Bryssel på tisdagen. Anledningen är att den prispressande parallellimporten utgör en dubbelt så stor andel av den totala läkemedelshandeln i Danmark som i Sverige. Det danska exemplet visar att svensk vård kan spara många miljoner genom att underlätta för handeln och göra smartare upphandlingar.

Få känner i dag till att EU:s inre marknad och fria rörlighet för varor

har lett till lägre priser på läkemedel. Men faktum är att den möjlighet till så kallad parallellimport som finns innebär att företag kan importera läkemedel från det land där priset är lägre. Ännu färre känner till branschorganisationen Läkemedelshandlarna i Sverige, som är en sammanslutning av de företag som gör denna prispress på läkemedel möjlig.

Betalningsviljan för samma patenterade läkemedel, som tillverkas i samma fabrik, kan skilja sig åt mellan till exempel Sverige och Tyskland. Det innebär att läkemedelsföretag och grossister anpassar sina priser till vad respektive marknad är villiga att betala. Därför kan priset för samma läkemedel variera stort mellan olika länder inom EU. Läkemedelshandlarföretag i Sverige kan tack vare EU:s grundläggande syfte och regelverk köpa in läkemedel i ett annat land och importera till Sverige – till ett lägre pris. Detta kallas parallellhandel.

I Sverige tillfaller den största besparingen från parallellhandeln apoteken och är en starkt bidragande orsak till att apoteken kan upprätthålla sin service, etablera fler apotek och utveckla sin verksamhet. Endast en liten del av Regionernas upphandling (3 procent) utgörs av parallellimporterade läkemedel.

Trots att parallellhandeln med läkemedel erbjuder den enda egentliga konkurrensen för patenterade läkemedel och dynamiken på den europeiska läkemedelsmarknaden finns det starka krafter som vill begränsa läkemedelhandeln – och göra läkemedlen dyrare. Läkemedelsmarknadens dominerande aktörer vill ha mindre konkurrens. På goda grunder – en ny studie visar att läkemedelshandeln sänker läkemedelskostnaden i dansk primär- och sjukhusvård med 840 miljoner svenska kronor om året (2018).

Danmark har en stor forskningsdriven läkemedelsindustri, samtidigt är man bäst i EU på att utnyttja de besparingar som möjliggörs genom medlemskapet i unionen. Det är den välrenommerade konsultfirman Copenhagen Economics som genomfört undersökningen ”The economic impact of parallel imports of pharmaceuticals”. Rapportens resultat är av stort intresse även för svenska beslutsfattare.

Organisationen Affordable medicines Europe (tidigare EAEPC) har uppskattat de totala besparingarna från parallellhandel i Sverige till nästan 2,5 miljarder. Tack vare parallellimport pressas läkemedelspriset ned i två led: skillnaden mellan originaltillverkarens monopolpris och det pris som parallellimportörerna kan erbjuda ger vården och patienterna en direkt besparing. En indirekt besparing är de prissänkningar, som originaltillverkarna gör på grund av konkurrens och prisskillnaden mellan olika parallellimportörers prissättning i konkurrens med varandra. Totalt blir besparingarna betydande. I genomsnitt har priset på parallellimporterade läkemedel i den danska studien kunnat sänkas med 17 procent jämfört med ordinarie pris.

Huvudsakligen sker besparingarna inom den danska primärvården där läkemedelshandeln har 26 procent av försäljningen. Inom sjukhusvården är andelen endast 7 procent, vilket speglas i större utgifter för läkemedelsinköp. En mer anpassad läkemedelsupphandling i sjukhusvården skulle således kunna frigöra mycket resurser till den övriga vårdverksamheten, som är i stort behov av ekonomiskt tillskott. I Sverige är besparingspotentialen tydlig: parallellhandel står endast för 8 procent av läkemedelsmarknaden i primärvården och 3 procent på sjukhusmarknaden.

Det är tydligt att vilket regelverk och inställning olika länder har, påverkar hur stora besparingar som görs.

Danmark har en stor egen forskande läkemedelsindustri och ett systemet som gynnar import.

Sverige borde lära av Danmark och inte, som i dag, försvåra för importen genom regionernas avtal med hemliga priser, orimliga upphandlingskrav med mera.

Finansieringen av vården kommer med största sannolikhet fortsätta att vara en av de viktigaste politiska frågorna i Sverige under många mandatperioder. Att sänka kostnader genom att underlätta läkemedelshandel är i det avseendet en lågt hängande frukt. Sverige kan lära av Danmark och använda vårdens resurser bättre med hjälp av priskonkurrens.

Fredrik Skepp
vd Läkemedelshandlarna i Sverige

Så kontaktar du SvD Debatt:

Redaktör: Carina Stensson,
Biträdande redaktör: Björn Jorner,
Mejl: debatt@svd.se,
Telefonnummer: 08-135149,
Twitter: [@SvDDebatt](https://twitter.com/SvDDebatt),
Facebook: [SvD Debatt](https://www.facebook.com/SvDDebatt)

[Så skriver du på SvD Debatt](#)

